

MAGYAR NYELV

a 8. évfolyamosok számára

MNy1

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2019. január 19.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.**

**A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.
A helyesírási és/vagy másolási hibákat javítjuk, de csak akkor vonunk le miattuk
pontot, ha arra a javítási-értékelési útmutatóban erre külön utalás van.**

A helyesírás értékelésénél A magyar helyesírás szabályai c. kiadvány (Akadémiai Kiadó) 12. kiadása szerinti helyesírást kell elfogadni.

1. a) A) (ország/állam)határ *1 pont*
 B) (meg)tárgyal
 C) gitár, szitár

Minden más válasz akkor fogadható el, ha a szó megléte egynyelvű szótárral igazolható.
 A pont csak akkor adható meg, ha mindhárom válasz helyes.
 A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válaszok mellett nem szerepel helytelen.

2. a) A) pereg, remeg *1 pont*
 B) epe, eper, rege, here, perem
 C) meg

Minden más válasz akkor fogadható el, ha a szó megléte egynyelvű szótárral igazolható.
 A pont csak akkor adható meg, ha mindhárom válasz helyes.
 A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válaszok mellett nem szerepel helytelen.

3. a) B, I *1 pont*
 b) D, H *1 pont*
 c) C, E *1 pont*

A pontok csak akkor adhatók meg, ha mindkét válaszelem helyes, és nem szerepel mellette helytelen.

4. a)

-val, -vel ragos főnév	vállal
műveltető ige	mondat
főnév és múlt idejű ige is lehet	tett
vegyes hangrendű képzett főnév	irat

4 pont

Minden helyes válasz 1 pont.
 A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen.

- b) Aláhúzva (és más nem): *2 pont*
 A) megülni
 B) szála

Minden helyes válasz 1 pont.
 A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen.
 A válaszok akkor is elfogadhatók, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a szavakat.

- c) Aláhúzva (és más nem): *2 pont*
 A) fekete
 B) (nem) vagyok (az) elrontója
 A válaszok a zárójelbe tett szavak nélkül is elfogadhatók.

Minden helyes válasz 1 pont.

A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen.

A válaszok akkor is elfogadhatók, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a szavakat.

5. a) x *1 pont*
 b) x *1 pont*
 c) 2 *1 pont*
 d) 1 *1 pont*
 e) 1 *1 pont*
 f) x *1 pont*

A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen.

6. a) Bekarikázva (és más nem): *3 pont*
 C, D, F

Minden helyes válasz 1 pont.

A helytelen válaszokért pontlevonás jár, de 0-nál kevesebb pont nem adható.

A válaszok akkor is elfogadhatók, ha a tanuló nem karikázással, hanem más, de egyértelmű módon (például aláhúzással) jelölte a szavakat.

- 7.
	pozitív	negatív
a) Már megjöttél?	D	B
b) Én nem így készítem a lecsót.	A	E
c) Nagyon különös, amit mondasz.	F	C
- 1 pont*
1 pont
1 pont

Minden helyesen kitöltött sor 1 pont.

A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen.

8. a) Aláhúzva (és más nem): *1 pont*
 éjszaka, nyárutó

A pont csak akkor adható meg, ha mindkét aláhúzás helyes, és nincs mellettük helytelen.

A válaszok akkor is elfogadhatók, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a megoldást.

- b) Aláhúzva (és más nem): *1 pont*
 hasonlat

A pont csak akkor adható meg, ha a helyes megoldás mellett nincs helytelen.

A válasz akkor is elfogadható, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a megoldást.

- c) Aláhúzva (és más nem): *1 pont*
A vers hexameterekből áll, a sorok végén páros rímekkel.

A pont csak akkor adható meg, ha a helyes megoldás mellett nincs helytelen.

A válasz akkor is elfogadható, ha a tanuló nem aláhúzással, hanem más, de egyértelmű módon (például karikázással) jelölte a megoldást.

- d) Minden olyan válasz elfogadható, amelyik indokolja az állítás mindkét részét. *2 pont*

Tehát pl.: A nyugodtságot az alszik *vagy* a pihenés *vagy* a meghittség *vagy* a biztonságos környezet sugallja. Nyugtalanságot kelt az aggodalom szó *vagy* a (lopakodó) ősz képe *vagy* a hideg szó használata.

Minden további, tartalmában helyes választ el kell fogadni.

Ha csak az egyik fogalmat fejt ki a tanuló, válasza 1 pontot ér.

Ha a válaszból nem derül ki, hogy mit tekint a tanuló a nyugtalanság vagy a nyugalom eszközeinek, a válasz nem fogadható el.

Tehát nem fogadható el pl.: A versben szerepel az alszik és a lopakszik kifejezés.

9. a) Két példa az alábbiak közül: 1 pont
 dologtiltás *vagy* dologtöltő nap *vagy* ezen a napon nem szabad sütni/fonni/mosni *vagy* a boszorkányok napja *vagy* gonoszjáró nap *vagy* a Luca-szék készítése vagy Luca-búza ültetése *vagy* az év legsötétebb/legrövidebb napja
- Minden másképpen megfogalmazott, de tartalmában helyes választ el kell fogadni.
 A pont akkor adható meg, ha mindkét válaszeleme helyes, és nem szerepel helytelen.
- b) Három példa az alábbiakból: 1 pont
 Luca napján kell elkezdni készíteni, 9 fából kell készíteni, minden nap egy műveletet kell elvégezni, karácsonyra/szentestére el kell készülnie
- Minden másképpen megfogalmazott, de tartalmában helyes választ el kell fogadni.
 A pont akkor adható meg, ha mindhárom válaszeleme helyes, és nem szerepel helytelen.
- c) Március(é) *vagy* a 3. hónap(é) 1 pont
- d) Minden olyan választ el kell fogadni, amelyik megnevezi a név jelentése (fény) és a sötétség közötti ellentétet. 1 pont
- Csak a mondat értékű válaszok fogadhatók el, tehát pl.: A Luca név a fény szóból ered, miközben ez volt a legsötétebb nap (ekkor volt a leghosszabb az éjszaka). *vagy* A Luca fényt jelent, pedig ekkor az éjszaka hosszabb, mint a nappal.
 Nem fogadható el pl. a fény ellentéte a sötét *vagy* fény \longleftrightarrow sötétség.
- e) Minden olyan megoldást el kell fogadni, ami a fény és a sötétség ellentétét mutatja be, és a vers kifejezéseit használja. 1 pont
 Tehát pl. a legsötétebb nap – tavasz
vagy tavasz – karácsony
vagy sötétség – fény
vagy sötétség – gyertya
vagy (hidegen és) sötétségen győz a gyertya / győz a fény
vagy ördög / boszorkány – angyalok
vagy nincsen ördög sem boszorkány az angyalok ünnepén
- f) Minden olyan választ el kell fogadni, amelyik bemutatja a keresztény vértanú és a gonosz boszorkány kettősségét. 1 pont
 Tehát pl.: **Szent** (Luca) *vagy* (keresztény) **vértanú**, illetve **boszorkány** *vagy* **gonosz** asszony.
- g) hiedelem B 1 pont
 jóslás: C
 tiltás: A
- A pont akkor adható meg, ha mindhárom válaszeleme helyes, és nem szerepel helytelen.
- h) Bekarikázva (és más nem): 3 pont

- A) H
B) H
C) H

Minden helyes válasz 1 pont.

A válaszok akkor is elfogadhatók, ha a tanuló nem karikázással, hanem más, de egyértelmű módon (például aláhúzással) jelölte a választ.

10. a) Tartalom 3 pont
3 pont, ha a fogalmazás megfelel a megadott témának, és a bemutatott 2-2 különböző érve helytálló, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.
2 pont, ha a fogalmazás megfelel a témának, de csak két-három érve van, illetve fogadható el, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.
1 pont, ha a megadott témának megfelel ugyan, de nem hoz érveket vagy csak egyet a megadott szempontokkal kapcsolatban, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.
0 pont, ha nem felel meg a megadott témának, tartalmatlan, semmitmondó a fogalmazás, vagy a terjedelem nem éri el a 4 mondatot.
A pontszám nem függhet a tanuló véleményétől.
- b) A szöveg szerkezete 3 pont
3 pont, ha a szöveg kerek, egész, lezárt; formailag is tagolt; logikusan szerkesztett, és a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
2 pont, ha a fenti szempontok közül valamelyik nem érvényesül maradéktalanul, például hiányzik vagy szervesen a befejezés, aránytalan a bevezetés vagy a befejezés, de eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
1 pont, ha az első pontban megadottak közül kettő nem teljesül, de a terjedelem eléri a 4 mondatot.
0 pont, ha a fogalmazás nem éri el a 4 mondatot, vagy ha szövegnek nem minősíthető, összefüggéstelen mondathalmaz.
- c) Stílusa, szóhasználata megfelel a témának, a köznyelvi normának, nyelvhelyességi szempontból kifogástalan, és eléri a megadott terjedelmet (10 mondat). 1 pont
- d) Helyesírás 2 pont
2 pont: legfeljebb 2 ékezet tévesztése az a-á és az e-é esetében, és legfeljebb 2 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit), és eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
1 pont: eléri a megadott terjedelmet (10 mondat), és **legfeljebb 2 hibatípus** előfordulása az alábbi hibatípusok közül:
– kettőnél több ékezet tévesztése (az a-á vagy az e-é esetében);
– 3–5 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit);
– egy hiba a magánhangzók időtartamának tévesztése terén;
– egy hiba az egybeírás-különírás terén, kivéve az igekötős igék, a névutós névszók és a tagadószó helytelen írását, mivel ilyen hiba esetén nem adható pont.
0 pont: a felsoroltaknál több és/vagy súlyosabb hiba esetén, vagy ha a szöveg nem éri el a 10 mondatot.

e) Külalak, íráskép

1 pont

1 pont adható, ha a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználata egyértelmű, nem használja a kereten túli („margón kívüli”) területet, és a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.

Nem jár pont, ha az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználata, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre, vagy ha a szöveg terjedelme nem éri el a 4 mondatot.

a)–e) A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.